

DEBAT

CONSULTEU MÉS ARTICLES A L'ARA.CAT

Ens ha dividit, el 21-D?

El present polític dels catalans és ple d'incògnites. I, més enllà del que succeeixi en el curt termini, crec que la més gran i greu de totes és saber si la societat catalana, després del 21-D, ha quedat realment dividida. Esclar que, per ser precisos, caldria començar per saber què entenem per "societat dividida", i, si és el cas, de quina mena de divisió estem parlant. És a dir, i vist que hi ha qui ho dona per fet amb una lleugeresa irresponsable –que tant pot delatar desigs ocults com pors inconscients–, caldria esbrinar si realment s'ha acomplert l'amenaça d'Aznar quan assegurava que abans ens dividiríem que no seríem independents.

No és fàcil, però, respondre a aquesta qüestió només amb intuïcions precipitades. I la raó principal es troba en una de les grans paradoxes del temps polític en què vivim els catalans, i és que s'ha traslladat la màxima incertesa des del futur, que és on habitualment resideix, fins al present més immediat. S'ha invertit la lògica temporal de com se solien presentar les certeses i les incertituds. Ara, com més a prop, més enigmes, més sorpreses, més girs de guió inesperats. De manera que, si es pot imaginar com serà poc o molt el país d'aquí cinc o deu anys amb una certa confiança, en canvi no tenim ni idea d'on serem passat festes.

L'amplitud, la consistència i la persistència de les mobilitzacions independentistes, sumades a l'absoluta incapacitat de donar una resposta satisfactòria per part d'un Estat que tot el que té d'agressiu ho té de feble, assenyalen amb claredat qui serà el guanyador final del desafiament. Afegeix-hi qüestions de demografia interna com la substitució de les generacions més lligades a l'espanyolitat i la incorporació dels ultimíssims catalans. I, encara, considereu els canvis generals en la cultura política democràtica, que debiliten l'autoritarisme dels estats i afavoreixen l'expressió lliure i la realització de la voluntat popular. I, amb tot plegat, ja podeu dibuixar amb una certa precisió l'horitzó futur d'un país políticament emancipat de velles tuteles.

SALVADOR CARDÚS

SOCIÒLEG

Però tornem a la suposada divisió. En primer lloc, cal reconèixer que l'exacerbació etnicista en què s'han basat les campanyes del nacionalisme espanyol ha fet ferida. Els "iA por ellos!", les "desinfeccions", les falses acusacions d'haver governat només per als independentistes –cal tornar a recordar que de les lleis aprovades i suspeses pel Tribunal Constitucional, totes, no n'hi havia ni una sola que po-

gués ser qualificada d'identitària– han construït un fals i insensat relat de fractura social, més enllà del debat estrictament polític. Cert que no ha tingut el resultat que esperaven, però, tot i així, pot sorprendre la requesta que ha tingut. Es pot adduir el predomini d'un sistema comunicatiu que, en certes capes socials, dona preeminència als canals de televisió que han assumit les raons d'estat per damunt del pluralisme i la veritat a l'hora de conformar l'opinió pública. Però no em sembla una raó suficient.

En segon lloc, i si no és buscant alguna expressió estúpida a les xarxes, el discurs polític de l'independentisme sempre ha mantingut un respecte estricte a la tradició d'un catalanisme obsessionat per la cohesió social. Una escola sense divisions per raó de llengua i amb una política d'immersió –a diferència del País Basc–; una sanitat pública universal; unes polítiques locals integradores de barris i suburbis,

entre moltes altres, han respost sempre a polítiques lleials a la consigna candeliana compartida a dreta i esquerra de la "Catalunya, un sol poble". Una consigna que, en el fons, ha expressat la consciència d'una feblesa de partida i que es podria explicitar dient que "Catalunya serà un sol poble o no serà". Però, vistos els resultats, hom es podria demanar si darrerament no se n'hauria perdut la visibilitat.

Però tornem a la qüestió de fons. ¿Tenim una societat dividida? ¿Ja ho estava de manera somorta? ¿De quina mena de divisió parlem i qui l'ha provocada? ¿Tot plegat no passa d'unes esgarrinxades superficials o són ferides la cura de les quals demanarà temps? Són preguntes que demanen estudi i no respostes polítiques oportunistes en un sentit o en un altre. Tanmateix, i només com a hipòtesi, m'atreveria a sostenir que es tracta

d'una divisió perfectament equiparable a la de qualsevol sistema polític similar, que precisament sol ser cosida democràticament, i que només traspasa a la vida de cada dia quan s'hi burxa irresponsablement en períodes electorals. I, en qualsevol cas, si l'independentisme vol ampliar la seva base social, ha quedat ben clar on ha de treballar.

JAVIER ETXEZARRETA / EFE

El discurs polític de l'independentisme ha mantingut un respecte estricte a la tradició d'un catalanisme obsessionat per la cohesió social